

Prijs € 0,90

Waardzegger

In dit nummer o.a.:

- Kerkuilen
- De Brede school maakt het buiten
- Zwammen
- En véél meer

zomer 2014

Colofon

Waardzegger, een uitgave van
Hoekschewaards Landschap (HWL)
Vereniging voor behoud en ontwikkeling
van natuur en landschap in de Hoeksche
Waard, opgericht in 1973.
Verschijning: ieder kwartaal
ISSN 1389-7454
Oplage: 1850

Lidmaatschap € 20,00 per jaar
IBAN-nr: NL48 INGB 0002 9980 08
Materiaal uit deze uitgave mag alleen
voor niet commercieel gebruik
aangewend worden met bronvermelding

Ledenadministratie HWL

postbus 1080
3260 AB Oud-Beijerland
ledenadministratie@hwl.nl

Natuurbezoekerscentrum Klein Profijt

Zalmpad 11, 3261 MD Oud-Beijerland
telefoon: 0186 621 888
Beheerder: Merijn van den Hoogenhoff
kantoor@hwl.nl
Openingstijden:
Dinsdag t/m Vrijdag 10.00 tot 17.00 uur
Zaterdag en Zondag 12.00 tot 17.00 uur

Nationaal Landschap Centrum

Veerweg 1c, 3281 LX Numansdorp
Telefoon: 0186 653 512
Beheerder: Cees Mesker 06 1296 6131
kantoor@hwl.nl
Openingstijden:
Dinsdag t/m Zondag 12.00 tot 17.00 uur

HWL bezoekerscentra op internet:
www.hwl.nl

Dagelijks Bestuur

Els van Veen (voorzitter)	078 618 0691
Bob Wiggers (secretaris)	0186 616362
Guus van der Pal (penningmeester)	0186 573 705

IN DIT NUMMER:

- Van de redactie
- Van het bestuur
- Wandelaars en fietsers, help!
- Kleine reus
- Peziza Boltonii??
- Oerhout
- Arrangementen
- Cursussen
- Klussen Brede school
- Erkenning Website
- Uilen in de Hoeksche Waard
- Schoonebeeker schapen
- Boomplantdag
- Bonte bermen
- Muizenissen
- Excursies
- Prikbord

Foto's voorpagina:

Echte Koekoeksbloem door **Jannie Dam** en Het
klein geaderd witje door **Liesbeth de Man**

Redactie:

Joop Dijkshoorn
Hanny Willemstein
Ineke Moll
Jan Plaisier
Aad Bruijnzeel

redactie@hwl.nl

Kopij Kwartaal nummers

inleveren vóór 1 maart,

1 mei,

1 augustus,

1 november .

Aanleveren kopij

Als aparte bijlage ('attachment') bij een
e-mail. Uitsluitend in MS-Word naar:
redactie@hwl.nl

VAN DE REDACTIE

Het was een dik lente-nummer met 36 bladzijden. "Dat doen we niet ieder kwartaal": dacht ik. Maar door enkele (te) late schrijvers was het ook nu weer helemaal geen probleem om de Waardzegger vol te krijgen. Dus nu toch weer 32 bladzijden en met een nieuwe adverteerder. De aanmeldingskaart moest wel wijken want een paar mooie foto's moeten er ook in. Naast het vlotte drukwerk en de milieuvriendelijke artikelen bij onze eerste adverteerders, **Quadraat** en **Ecomondo**, nu dus ook het (minstens zo milieuvriendelijk!) opknappen van uw meubelen door de vakmensen van **Dominikq**. Met een nieuw stofje op de bank en je heb je een "nieuwe" bank voor een leuke prijs.

Als ik bedrijven aanschrijf voor het plaatsen van een advertentie, heb ik soms het idee dat ik aan het solliciteren ben. Dan kan je ook schrijven wat je wilt en krijg je zelfs op een 2e mail ook geen antwoord. Misschien hebben die bedrijven geen behoefte aan nieuwe klanten. De kosten voor adverteren in de Waardzegger kan nooit de reden zijn!

De hoeveelheid aanmeldingen voor de digitale Waardzegger is méér dan verwacht maar toch te gering om echt stappen in die richting te ondernemen. De aanmelders krijgen de digitale Waardzegger nu naast de papieren uitgave. Daarnaast wordt de Waardzegger voor de leden op de site gezet als de bezorging een feit is.

Dan toch nog even deze maanden. Gelukkig is van de Elfstedentocht en de

snert niets terecht gekomen! Hetgeen ik persoonlijk dus helemaal niet bezwaarlijk vind. Ook de volgende milde maart en begin april met al vogels op het nest en een eend met pijltjes! Daar wordt iedereen vrolijk van? Dus, dachten wij, op naar een mooie zomer met een kleurrijke natuur! We wonen echt in een prachtig land maar, zoals bleek, een niet te voorspellen weerbeeld.

Waardoor we dus (in mei!) een fietsweek-end met de auto moesten doen!

Dit kwartaal wordt de bezorging gedaan door de Roparunners van Korendijk. Als alles goed gaat (hun organisatie zonder problemen, wij geen klachten) zullen zij dit blijven doen. Het wordt per kwartaal mooier.

Van Anneke Hoekstra kregen we groot nieuws over de Peziza boltonii, in gewoon Nederlands de violette duinbekerzwam. Er schijnen maar 3 plaatsen in Nederland te zijn waar deze voorkomt en de Hoeksche Waard is er één van. Verderop het verhaal en foto's als bewijs. Ook een verhaal door de leerlingen van de Brede School uit Strijen die vogelhuisjes hebben opgehangen en een sloot hebben schoongemaakt. Altijd leuk als de jeugd plezier beleeft aan "buitenwerk".

Al met al hebben we weer teveel om op te noemen, dus ik zou zeggen: "heel veel leesplezier!"

Joop

VAN HET BESTUUR

Els van Veen *Voorzitter*

Tijdens de afgelopen ledenvergadering van 29 maart is ten aanzien van de bestuursfunctie van secretaris aangegeven dat de invulling hiervan later bekend zou worden gemaakt.

Voor de goede orde hierbij het volgende : Gerda Quist is afgetreden en tijdens de ledenvergadering heeft Hilde Visscher de functie van bestuurslid afdeling educatie overgenomen.

Kort voor de vergadering heeft Mickey van der Geugten aangegeven haar functie als secretaris ter beschikking te stellen.

Tijdens genoemde ledenvergadering is afgesproken dat in de daarop volgende bestuursvergadering de vrijgekomen functie ter bespreking op de agenda zou staan.

Inmiddels heeft deze vergadering op 8 april plaats gevonden en het bestuur is akkoord gegaan met de volgende functie verdeling.

Secretaris: Bob Wiggers
Bezoekerscentra/
projecten: Hugo-Jan Duffer

Dit betekent dat er een bestuursfunctie vacant is.

In de statuten staat dat het bestuur uit maximaal 11 leden bestaat. Dit betekent dat er nu voldoende bestuursleden zitting hebben. Echter zou het wel prettig zijn als er een nieuw bestuurslid wil aantreden. Het bestuur beraadt zich de komende periode op de functie-inhoud hiervoor. In ieder geval zal het op zoek gaan naar een jonge inspirerende vrijwilliger die een verfrissende blik op HWL als inbreng heeft.

Over enige tijd of mogelijk al als deze "Waardzegger" wordt verspreid zal er een profiel bekend zijn.

OPROEP AAN WANDELAARS EN FIETSERS

Peter Blok.

Beste natuurliefhebbers,

Binnen de vereniging bereiken ons nog wel eens berichten dat sommige fiets- en wandelpaden niet voldoen aan de beschrijving, of dat de route niet goed wordt aangegeven dan wel moeilijk te begaan is om welke reden dan ook.

Mijn eerste oproep is dan ook: het verzoek als u dit overkomt of u treft iets aan, wat aandacht nodig heeft, dit bij mij te melden. Dit graag op een manier zodat duidelijk is, op welke route dit van toepassing is, welke verbeteringen moeten plaatsvinden en waar op de route dit is.

Na verwerking van alle gegevens moet het dan, indien mogelijk, natuurlijk verbeterd dan wel aangepast worden. Hieruit volgt dan ook mijn tweede oproep: ik zoek vrijwilligers die mij willen helpen dit te realiseren. Dus heb je tijd en zin om de kwaliteit van onze fiets- en wandelpaden te verbeteren, laat het mij dan even weten. Voor beide oproepen kunt u gebruik maken van dit e-mail adres:

peterblok.hwimp@kpnmail.nl

WISSELEND LANDSCHAP

Dankzij een nieuwe knooppuntenkaart komen we nu iedere keer via een andere weg bij het NLC terecht.

Vanuit Oud-Beijerland via 's-Gravendeel/Strijensas of gewoon rechtstreeks via Klaaswaal omdat alle wegen naar.... precies het NLC leiden.

Nu hebben we kennissen die zeggen: "Je gaat toch niet dat (kl.)rot eind fietsen voor een bakkie?" Nee, dat doen we dus niet. Het fietsen geeft ons vrijheid, het genieten van het landschap en het NLC is een doel, een pauzeplaats, zo u wilt, een koffiestop. Als we dan buiten aan de lange tafel zitten is er altijd wat anders te zien. Het land is

wit, groen, zwart (klei) of vol met een gewas(kan van alles zijn). Verschillende soorten vogels. We maken een praatje met wie er nog meer aan de tafel zit en na de koffie stappen we weer op. Natuurlijk zijn we er niet elke (zon-)dag, willen ze daar ook niet, maar het blijft "onze" stop.

Wij kunnen het, ook voor niet fietsers, van harte aanbevelen!

Volgende keer is uitkijken naar mogelijke slechte paadjes, zoals een knooppuntenbord dat je een doodlopende weg in stuurt. Helpen we Peter ook een beetje.

De fietsers

PEZIZA BOLTONII- DE VIOLETTE DUINBEKERZWAM.

Anneke Hoekstra

Op 26 februari 2014 ging de paddenstoelenwerkgroep van het HWL op pad naar het Numansdorpse Bos.

Dit is een kleibos net achter de dijk van het Haringvliet, ten zuiden van Numansdorp. Hier werd langs een bospad een zeer

het er over eens dat ze bijna zwart zijnde toch een zweem violet in zich hadden. Bij determinatie zocht ik in de Ellis (naslagwerk, red.), terwijl Anneke van den Berg de Nordic Macromycetes en de tabellen van Hohmeyer doorzocht. Bij mij klopte er niets, maar Anneke kwam tot de slotsom dat het de violette duinbekerzwam moest zijn die, zoals nu bleek, niet in Ellis staat.

Foto's Kees van den Berg en Huib de Kam

opmerkelijke vondst gedaan op een oude opgeworpen molshoop. Hoewel het overal kleilig was waren de molshopen van scherp zand. Op twee van deze hopen, ongeveer 2,5 meter uit elkaar stonden een aantal zeer donkere bekerzwammen. We waren

In het paddenstoelenoverzicht van 1995 kwam deze niet voor, maar in de standaardlijst 2013 wel. Hierin stond hij als uiterst zeldzaam beschreven en dan gaan alle bellen rinkelen. De bekerzwam werd opgestuurd naar Atte van den Berg, de bekerexpert, die tot onze vreugde de naam

bevestigde.

In de Nordic staat: op kalkhoudende of kleiige grond in bossen.

(De naam duimbekerzwam wijst zeker naar de molshopen.)

Het blijkt dat de eerste vondst in 2001 werd gedaan op de stadswallen van Maastricht verder nog drie vondsten in de duinen.

Het zal duidelijk zijn dat we nooit achter de naam waren gekomen als we deze vondst niet meegenomen hadden. Het is niet altijd mogelijk een paddenstoel in het veld op naam te brengen. In zo'n geval moet je hem wel meenemen, want als werkgroep van het HWL inventariseren we de terreinen in de Hoekse Waard. De resultaten gaan, behalve naar het HWL, ook

naar de landelijke data base en deze resultaten worden samen met inventarisatieresultaten van planten, vlinders, zoogdieren en vogels gebruikt bij beheerplanning van terreinen. We zijn dus eigenlijk een beetje wetenschappelijk bezig. Het is ook toegestaan paddenstoelen te plukken voor educatieve doeleinden, b.v. bij het geven van een excursie. Die zijn er voor om de belangstelling te stimuleren met het gevolg (hopelijk) dat men wat voor-

zichtiger omgaat met wat in de natuur allemaal te zien is. Zodat anderen er ook van kunnen genieten.

Niemand zal er wat van zeggen als iemand in de herfst iets plukt om een herfststukje te maken, alhoewel paddenstoelen zeer snel uitdrogen waardoor het herfststukje na een week al niet zo mooi meer is. De Nederlandse Mycologische Vereniging heeft een plukstandpunt op hun website staan (www.mycologen.nl) waar u "alles over paddenstoelen" aan klikt en dan in het zoekvenster "plukstandpunt" aanklikken. Hier staat ook het onderwerp "plukverbod" wat de moeite waard is.)

We lezen dikwijls over bekeuringen die uitgedeeld worden meestal aan mensen uit Oost Europa. Zij hebben thuis meer geleerd over paddenstoelen omdat het daar een economische behoefte is. Arm zijn en een gratis maaltje uit de bossen kunnen halen.....Hier proberen ze deze te verkopen en daarvoor worden dan grote hoeveelheden geplukt. Nederland heeft minder bos dan onze omliggende landen waar het is toegestaan om paddenstoelen voor consumptie te plukken. Hier is dat meestal verboden (zie plukverbod). Het vereist ook de nodige kennis omdat bepaalde eetbare soorten gemakkelijk verward kunnen worden met giftige paddenstoelen. Elk jaar vallen er toch een paar doden in die landen.

Hier zeggen we altijd : "koop ze maar in de winkel".

We vinden talloze boeken met recepten van paddenstoelen, deze zijn altijd vertaald en komen uit een land waar geen verbod geldt.

Een eigenschap van paddenstoelen is ook dat ze radioactiviteit en zware

metalen kunnen opslaan. Wie herinnert zich niet de waarschuwing na Tsjernobyl in 1986. Paddenstoelen uit de winkel worden meestal gekweekt en zijn daarom veiliger. Helaas is het niet mogelijk onze lekkerste paddenstoelen te kweken, nl de boleten en met name het eekhoorntjesbrood. Dit is een soort die een samenlevingsverband heeft met verschillende soorten bomen, de zogenaamde symbiont.

Hierbij heeft zowel de boom als de paddenstoel voordeel. Aangezien een paddenstoel geen bladgroen heeft moet hij zijn voedingsstoffen óf uit organisch materiaal dat hij afbreekt halen, de saprofiet, óf krijgen van een boom of plant die de voeding wel kan maken door fotosynthese. In ruil mag de boom dan het hele ondergrondse stelsel van myceliumdraden van de paddenstoel gebruiken.

Ter vergelijking: een beukenboom staat groot boven de grond en krijgt beukenootjes als vruchten. De paddenstoel zit met zijn myceliumdraden onder de grond en krijgt knopvorming boven de grond wat wij de paddenstoelen noemen. Dit stelsel onder de grond is te vergelijken met de boom boven de grond. De boom mag via het hele ondergrondse stelsel zijn water en mineralen opzuigen en geeft de paddenstoel zijn organisch materiaal. Beiden hebben van deze samenwerking voordeel.

KLEINE 'REUS' IS MEER DAN 100 JAAR

Arie Pieters

Je zou het op het eerste gezicht niet zeggen, want hij ziet er nog prima uit en echt opvallend qua formaat is hij ook niet. Maar toch is de kleine treur- of prieelberk bij de monumentale hoeve Oost-Leeuwenstein in Heinenoord meer dan een eeuw oud.

Sterker nog, het kranige boompje is zeker rond de 115 jaar oud. Hij blijkt al voor te komen op foto's van de oude boerderij uit 1914. Foto's dus die nu precies honderd jaar oud zijn. Voor de regionale Bomenstichting komt de 'ontdekking' niet als een verrassing. Van meerdere personen (waaronder twee oudere inwoners van Heinenoord) had men een kleine tien jaar geleden (2005) al informatie gehad over de hoge leeftijd van de prieelberk. Helaas lukte het destijds niet om de diverse 'deskundigen' te overtuigen van indrukwekkende leeftijd van de kleine boom. Dat kwam ook mede omdat er toen alleen foto's uit de jaren zestig en zeventig voorgelegd konden worden. Nu blijkt dus dat o.a. de toenmalige deskundige van de landelijke Bomenstichting er naast zat in dit geval.

Foto: Arie Pieters

Verhalen ouderen heel belangrijk

Voor regionale Bomenstichting Fraxinus Excelsior nog maar eens een bewijs dat je bij het onderzoek naar de leeftijd van (oude) bomen altijd 'verhalen' van mensen uit de buurt 'mee moet nemen'.

En zeker ook serieus moet oppakken. 'Fraxinus Excelsior' heeft inmiddels aan de gemeente Binnenmaas gevraagd om de oude treur/prieelberk nu de hoogste graad van bescherming te geven. Het is tenslotte een boom van rond de 115 jaar oud. En dat is zeker voor een berk best bijzonder! Al eerder kon de leeftijd van beeldbepalende bomen in de Hoeksche Waard flink worden bijgesteld dankzij gegevens die werden aangeleverd door inwoners van de regio. Zo werd drie jaar geleden duidelijk dat de vijf oude leilinden bij de vroegere Posthoorn in Puttershoek niet in 1920, maar zeer waarschijnlijk rond 1850 zijn aangeplant.

OERHOUT ZORGT VOOR NIEUWE VOGELHUISJES

Arie Pieters

Het Strijense bedrijf OERHOUT heeft er voor gezorgd dat het plantsoen in de Hendrik Hamerstraat in 's-Gravendeel weer voorzien is van vogelhuisjes.

Een vrijwilliger van de Vogelbescherming had einde jaren negentig daar een vijftal vogelhuisjes opgehangen, maar bij een niet al te zachtzinnige snoei-operatie van de bomen zijn tien jaar geleden de vogelhuisjes gesneuveld.

John Streefkerk, de man achter 'OERHOUT' had er wel oren naar om de mezen en ander zangvogels van nieuwe 'woningen' te voorzien. En dus besloot hij om het project te sponsoren, maar niet met geld maar d.m.v. het vervaardigen van zes van zijn unieke, kleurrijke 'OERHOUT-vogelhuisjes'. De huisjes hebben zo'n vrolijk, gekleurd uiterlijk omdat ze gemaakt zijn van oude reclame- en bouwboarden. Maandag 10 maart 2013 werden de nieuwe vogelhuisjes opgehangen in het plant-

soen aan de Hendrik Hamerstraat. De opvallende vogelhuisjes hangen inmiddels al op meer plekken en proefondervindelijk is al bewezen dat de kool- en pimpelmezen zich zeker niet af laten schrikken door de 'hippe, kleurrijke' huisjes.

Foto: Arie Pieters

ARRANGEMENTEN VAN HWL

Willy de Vrijer

Arrangementen?

Dat zijn toch een bewerkingen van bestaande muziekstukken?

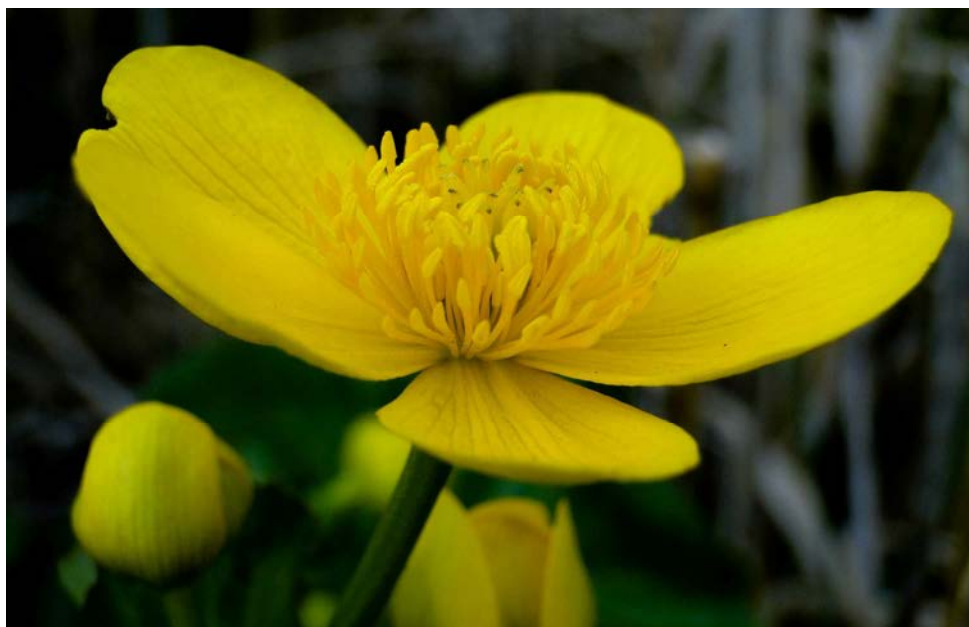
Volkomen waar, maar ook binnen het Hoeksche Waards Landschap houdt een werkgroep zich bezig met arrangementen. Nee, niet op het gebied van muziek. Daar zijn weer andere mensen voor. Onze werkgroep maakt geheel persoonlijke arrangementen. Wij stellen, op aanvraag, een geheel eigen arrangement naar wens voor u samen op het gebied van natuur, landschap en cultuurhistorie! Er worden natuurlijk al veel activiteiten door de vereniging georganiseerd om zoveel mogelijk mensen, van binnen en buiten de Hoeksche Waard, kennis te laten nemen van de flora, de fauna en het landschap van dit prachtige eiland. Heeft u er bijvoorbeeld wel eens aan gedacht om uw verjaardag 'in de natuur' te vieren; een bedrijfsuitje of een leuke dag voor uw vereniging in de buitenlucht te organiseren? De werkgroep arrangementen kan hier vorm aan geven en met u een programma geheel naar wens samenstellen. Het is voor de hand liggend om aan

een wandeling of een fietstocht in de natuur te denken maar als u de wandeling doet met een gids, in combinatie met een rondleiding bij een speciaal bedrijf of met een kanotocht in de kreken met een lunch en een drankje in een van onze mooie locaties.

Dan krijgt zo'n evenement toch een extra tintje. Kunstliefhebbers kunnen met de fiets of te voet een kunstroute volgen; cultuurliefhebbers kunnen een bustocht maken over het eiland of een dorpswandeling met museum- of molenbezoek. Kortom geen vraag is te gek voor deze werkgroep, die zich zal inspannen om een programma op maat te arrangeren! Mail naar: arrangementen@hw1.nl Dan zorgen wij er, samen met u, voor dat uw arrangement **een persoonlijk evenement** wordt!

Foto's: Ritselaarsdijk Jan Plaisier en Dotterbloem Kitty de Zeeuw

IS ER EEN WERKGROEP CURSUSSEN DAN ?

Els van Gemeren

Er zijn ongeveer 40 werkgroepen bij Hoekschewaards Landschap waarin mensen bezig zijn met hun hobby en te zorgen voor ons Nationaal Landschap.

Sommigen zijn werkzaam in meerdere werkgroepen. Enkele jaren geleden is de werkgroep Cursussen weer nieuw leven ingeblazen door Joost Kievit, Cees Mesker, Els van Veen, Koos Valkenburg, Lucienne Oomens en Els van Gemeren. Ons doel is het ontwikkelen van nieuwe cursussen met o.a. cursusmateriaal van IVN en met materiaal wat we op de plank hebben liggen. Hierdoor beogen we nieuwe geïnteresseerden te bereiken zodat het ledental van Hoekschewaards Landschap in elk geval op peil blijft om de voortzetting van de werkzaamheden te waarborgen. Hierbij denken we ook aan het bereiken van jeugd. Zo wordt er momenteel samengewerkt met Scouting, groep Oud-Beijerland om tot een leuk educatief programma te komen. Aan cursussen zijn heel vaak excursies verbonden.

We proberen al of niet in overleg met de betreffende werkgroep een interessant programma samen te stellen en zoeken de juiste gastdocenten. Heel vaak zijn dat mensen uit eigen gelederen, maar

ook van daarbuiten.

De werkgroep Cursussen kan voor alle andere werkgroepen van groot belang zijn. We zetten cursussen op, zoeken de juiste docenten erbij en zorgen voor begeleiding op de cursusavonden/ excursies.

Elke nieuwkomer kan de introductiecursus volgen waarbij men wegwijs wordt gemaakt binnen de organisatie. We organiseren de cursus Nationaal Landschap Gids, de cursus Tuinreservaten HW, Groencursus HW, De sloot in, Libellen en momenteel bereiden we een Natuurgidsencursus en een cursus Bomen voor.

Heel vaak worden de cursussen gevolgd door leden, maar ze weten niet dat ze ook zelf een cursus kunnen aanvragen bij onze werkgroep. Het antwoord op bovengestelde vraag is dan ook, ja er is een werkgroep cursussen die regelmatig melding maakt via ons sociaal netwerk, maar ook in de media over nieuwe Cursussen.

Heb je vanuit de eigen werkgroep een voorstel neem dan contact op via

cursussen@hw1.nl

of persoonlijk met een van genoemde personen.

KLUSSEN VOOR HET HWL? DAT WILLEN WIJ WEL!!

Gaëlle Cagé

Via de Brede School Strijen konden kinderen uit groep 6, 7 en 8 dit keer inschrijven voor de activiteit Klussen voor het HWL. Waar? In Strijen is dit terrein bekend als: Het kabouterbos, het reigerbos of de vuilnisbelt. Het ligt tussen de Bovenweg, de Kievitstraat en het Oudeland en wij noemen dit "het bos bij de Bovenweg".

Daar komen ze: Anniek, Bart, Jens, Jip, Mikki, Marianne, Menno & Nick. Kaplaarzen en oude kleren aan. De picknickbank wordt werkbank en na een uurtje verschijnen er acht nieuwe nestkasten. Met hulp van Cees Mesker vindt ieder kastje een plek in een zelf gekozen boom. De mezen gingen er al snel een kijkje nemen!

Vervolgens helpt iedereen om een plantgat te maken. Dan blijkt al snel dat hier ooit een vuilnisbelt was! Een lindeboom wordt geplant en de nodige emmers water worden uit de sloot gehesen en bij de boom leeg gekiept.

Maar of dat is wat iedereen ervan verwachtte? Nee, dus! Jens dacht dat we op zijn minst met kettingzagen aan de slag zouden gaan! Helaas Jens, dat zat er niet in!

Misschien wist hij gewoon niet zo goed wat hij kon verwachten: "Ik vond het heel leuk maar de 2^e keer niet zo ... Tenminste eerst leek het me niet zo leuk maar... ..toch wel leuk."

De 2e middag wacht heel ander werk: iedereen handschoenen aan, veiligheidsbril op en een zaag in de hand.

Want het pad moet vrij blijven van takken. Zagen, slepen en samen werken. De takken gaan op een ril achter een rij bomen. Dat wordt een fijne plek voor vogels en allerlei beestjes. Een enorme tak; voor ons een halve boom, ligt in de sloot. Met man / vrouw en macht zagen we die in stukken en slepen het laatste deel uit de sloot.

Verderop is de sloot

afgedamd door takken en zwaar hout. De Strijense jeugd vermaakt zich prima in dit bos! Maar deze dam kan hier toch echt niet blijven liggen. Want, zo weet Jip nu: "Dan kan het water in de sloot niet goed doorstromen."

Helaas, het is de laatste klusdag en het lukt niet om de hele dam die middag op het droge te krijgen. "Kunnen we volgende week verder gaan?" Anniek en Mikkie: "Wij moeten eigenlijk naar schilderen, maar dan gaan we gewoon niet!"

Ik beloof niks, maar met Cees is het snel geregeld. Wie wil, komt volgende week weer. Dan is

er ook een waadpak. De dam is in de tussentijd door de jeugd in ere hersteld. Ja, inderdaad, alle takken liggen weer in de sloot! Maar we laten ons niet ontmoedigen. Jip vertelt: "René (vrijwilliger voor HWL) heeft met een waterpak deze er weer uit gehaald, wij hebben ze aangepakt en Gaëlle heeft ze goed verstopt."

Brandnetels en bramen zijn niet de beste vrienden van de plaatselijke jeugd!

Tot slot mocht iedereen nog even in het waadpak en de sloot in.

"Alle keren sloten we af met heerlijk appelsap!"

KLUSSEN VOOR HET HWL? DAT KUNNEN ZE WEL!

Foto's: Gerhard Monkhorst en Gaëlle Cagé

WEBSITE VOOR VERENIGING EN NATIONAAL LANDSCHAP KRIJGT WAARDERING.

Dick Bussing

Bent u ook een van de 1000den bezoekers per week van de website www.hwl.nl?

Waardeert u de geboden informatie, de gebruiksvriendelijkheid, de vormgeving? De webredactie en webvormgever die u bijna dagelijks voorzien van actueel nieuws en agendaberichten hebben de website door 4 communicatiedeskundigen laten beoordelen op kwaliteit. HWL kan trots zijn op haar website, want de beoordelingen waren heel positief, al werden er ook de nodige verbeterpunten genoemd.

Het valt de bezoeker op dat er heel veel informatie wordt geboden over het werk van de vereniging en de actuele ontwikkelingen in het nationaal landschap Hoeksche Waard. De structuur van de

site is duidelijk: alle functies zijn gegroepeerd om de 3 centrale thema's: Nieuws, Agenda en Kalender.

Een beoordelaar was onder de indruk van de directe relatie met de sociale media, zodat nieuws en aankondigingen snel en breed worden verspreid en uitnodigen tot actie of reactie.

Dat er veel foto's worden gebruikt, dat de lay-out fraai oogt, dat de site ook gemakkelijk is te vinden op je smartphone, zijn punten van waardering.

De webredactie trekt zich alle tips en adviezen zeer aan en werkt onmiddellijk aan verbeteringen. Zoals: letten op korte leesbare artikelen, overbodige informatie verwijderen, de zoekfunctie verbeteren, aparte pagina's voor kinderen en jongeren en de kalender (weten wanneer je iets wil plannen) een nog centralere rol geven.

De jury heeft gesproken. De vrijwillige webredactie van HWL gaat enthousiast verder met haar werk, al zag zij graag het team redacteurs uitgebreid.

Interesse gewekt? Heb je ook de ambitie om een uniek en gewaardeerd communicatiemedium voor de Hoeksche Waard in stand te houden?

Reageer gerust naar webredactie@hwl.nl.

Lieveheersbeestje door Menno Bakker

UILEN IN DE HOEKSCHÉ WAARD

*Marco Lodder en
Ruud Polderman*

De Vogelwerkgroep van het HWL heeft sinds kort een Uilenwerkgroep als onderafdeling.

Verschillende mensen verspreid over de Hoeksche Waard waren al jaren actief voor de kerkuil en de steenuil met het plaatsen van kasten en schoonmaken na het broedseizoen.

Naast de genoemde uilen komen in de Hoeksche Waard ook op tal van plaatsen nog ransuilen voor en hier en daar de bosuil. Ransuilen hebben in de winter roestplaatsen in dichte bomen, zoals coniferen en broeden veelal op oude kraaiennesten. Bosuilen zoeken toch meer een bebost terrein op, maar broeden ook wel eens in een knotwilg. Bossen zijn er niet zo veel dus is hun aantal beperkt.

Naar aanleiding van een paar artikeltjes in de pers met het verzoek om woonruimte voor de kerkuilen en de steenuil hebben ruim 40 mensen gereageerd. De Uilenwerkgroep is voortvarend aan de slag gegaan en is bezig al deze locaties te bezoeken en te beoordelen of de locatie geschikt is.

Een kerkuil houdt van een rustige donkere zolder die gemakkelijk via een invlieggat te bereiken is. Boerenschuren lenen zich daar bij uitstek voor. Door het plaatsen van kasten op een balk hoog in

zo'n schuur wordt de kerkuil verleid om een partner te zoeken en daar ook te gaan broeden.

De kerkuil kwam in de jaren tot 2000 niet meer voor in de Hoeksche Waard en na een eerste broedgeval in dat jaar is hun aantal flink gestegen tot ongeveer 13 broedgevallen in 2013, mede door het plaatsen van nestkasten. Vroeg in het voorjaar begint de balts. Al in maart en soms al in februari of eind januari wanneer de dagen langer worden en de temperatuur wat aangenamer wordt, laat het mannetje van de kerkuil zich zo nu en dan al horen met zijn ijselijke kreet. Het mannetje geeft hiermee duidelijk zijn territorium aan: hier is voldoende voedsel aanwezig en er is een goede nestplaats.

Gewoonlijk legt de kerkuil 4 – 7 eieren. De eieren worden meestal om de andere dag gelegd. Na het leggen van het eerste ei begint het vrouwtje direct te broeden. Het wijfje broedt alleen, terwijl het mannetje haar gedurende de gehele broedperiode voorziet van voedsel. Tegen het einde van de ongeveer 30 dagen durende broedperiode komen de eieren uit (om de twee dagen een ei). In de tiende week worden de jongen langzamerhand zelfstandig.

In veldmuisrijke jaren zijn de legsels aanzienlijk groter dan in veldmuisarme jaren. In voedselrijke jaren komt het voor dat de kerkuilen een tweede keer broeden en in uitzonderingsgevallen drie maal.

derland en in de omringende landen grotendeels uit half open cultuurlandschappen met allerlei kleinschalige elementen. De kerkuil is een specifieke jager van het open veld en hij komt het meest voor in die kleinschalige gebieden, waar gras- en bouwland worden begrensd door kruidenrijke akkerranden, houtwallen, heggen of bosjes, maar ook ruig begroeide, slecht onderhouden graslandgebieden, ruige grasstroken en wegbermen worden als jachtterrein benut.

Steenuilen (zie foto) zijn kleine uiltjes die ook overdag ook wel eens actief zijn. Ze houden van een open cultuurlandschap met rustige rommelige erven en houtwallen. In najaar en einde winter/vroege voorjaar klinkt de karakteristieke

De kerkuil is een echte nachtuil. Het leefgebied van de kerkuil bestaat in Ne-

territoriumroep van het mannetje. Daarmee maakt hij zich bij zijn soortgenoten bekend als vaste bewoner van een territorium dat voldoet aan de belangrijkste eisen van de steenuil aan de leefomgeving, zoals een geschikte nestplaats, aanbod van voldoende prooidieren en de aanwezigheid van voldoende beschutting.

Mede ook door de strenge winters van de afgelopen jaren en het verdwijnen van rommelige erven hebben de steenuilen het moeilijk.

Omdat jonge steenuilen hooguit een kilometer of 5 van hun geboorteplaats een nieuw territorium zoeken, is het belangrijk dat er op korte afstand voldoende nestgelegenheid is. Ze broeden b.v. in hollen in knotwilgen, leilinden of op een rustige zolder van een oud schuurtje. De Uilenwerkgroep zorgt voor "stepping stones" door het plaatsen van

steenuilenkasten. In 2013 waren er ongeveer 15 broedgevallen. Steenuilen eten naast muizen ook regenwormen, grote insecten, rupsen en kikkers. Een grasveldje in de buurt met kort gras is dan ook een vereiste.

Steenuilen worden aan het eind van hun eerste levensjaar geslachtsrijp. Dat houdt in dat ze al een jaar na hun geboorte zelf jongen kunnen voortbrengen. In de loop van de winter begint de baltsperiode, in maart/ begin april wordt door beide partners uitgemaakt waar gebroed gaat worden. In Nederland begint de eileg in het algemeen in de 2e helft van april. Gemiddeld worden 4 (3 à 5) nagevoegde, mat tot glanzend witte eieren gelegd met een tussenpoze van meestal 2 dagen. In gunstige (= voedselrijke) jaren worden soms wel legsel van 6 of 7 eieren geproduceerd. Pas bij het voorlaatste ei begint het eigenlijke broeden, bij de steenuil is dat een strikte vrouwenzaak. Het mannetje brengt voedsel aan en bewaakt de omgeving. Na 25 à 28 dagen broeden (dat is ongeveer 5 weken nadat het eerste ei is gelegd) komen de eieren uit; dan is het inmiddels eind mei/begin juni. Gedurende de eerste 8 dagen worden de volledig witte en nog blinde jongen door het vrouwtje warm gehouden en met kleine stukjes door het mannetje aangevoerde jachtbuit gevoerd. Rond hun 30e levensdag wordt het tijd om naar buiten te gaan, eerst nog wat voorzichtig maar al gauw met veel bravoure. Heel goed vliegen kunnen ze in het begin nog niet, maar al klauterend weten ze toch vaak terug te keren in de holte waar ze zijn geboren. Op de grond zijn ze erg kwets-

DE SCHOONEBEEKER SCHAPEN

Willy de Vrijer

Wie in het voorjaar bij het NLC in Numansdorp is geweest, heeft ze misschien wel zien staan.

De Schoonebeeker schapen van het HWL stonden vooraan de Veerweg op het wekje naast de ruigte. In November van het vorige jaar is er een mooie ram bij de oaien gezet en we hoopten nu op mooie lammeren. Op 6 April werd de eerste geboren een mooi ramlam. Na enkele weken kwamen ze vlot achter elkaar. Eerst weer rammetjes, daarna gelukkig ook wat dames. Het is een vrolijk gezicht al die kleintjes spelend in de wei. Op 12 mei mochten we het laatste lam verwelkomen. In het totaal zijn er 16 lammeren geboren, 11 rammetjes en 5 ootjes.

Wat wel bijzonder is voor het Schoonebeeker ras dat meestal één lam geeft en een enkele keer een tweeling, is dat er een drieling is geboren. Als de lammeren een paar weken oud zijn, zullen ze weer naar de dijken gaan, waar ze met hun begrazing helpen om de mooie Hoeksche Waardse bloemdijken in stand te houden. Op de Oud Klemsedijk staan al 6 "enters" (lammeren van vorig jaar) zij zullen in juli voor het stamboek gekeurd worden. Worden ze goedgekeurd, dan mogen zij volgend jaar ook voor lammeren gaan zorgen. Wie de schapen verder wil volgen en een Facebook account heeft, er is een groep aangemaakt onder HWL Schoonebeekers. Hier worden veel foto's op gezeten als ze verplaatst worden zal dit vermeld worden. Als u naar de schapen wil gaan kijken, weet u waar ze zich bevinden.

DE BONTE BERMEN VAN DE HOEKSCHÉ WAARD.

Rini Huisman

Wie straks, in de zomer, langs de bermen van de Hoeksche Waard fietst of wandelt, zal zich vast wel eens verbazen over de grote veelkleurigheid, die ontstaat door de vele plantensoorten, die in de bermen van de Hoeksche Waard bloeien.

Maar ook nu hebben de bermen, door de zachte winter, al weer kleur gekregen. Met andere woorden, er bloeien nu, half maart, al veel wilde plantensoorten: zoals bij Strijen waar het Speenkruid samen met Raapzaad al zorgt voor

schitterende gele bermen.

Het Speenkruid (zie foto) is een van de eerste lentebodes, na een strenge winter, die in bloei staat in de berm maar nu waren er al lang bloeiende kruiden waar te nemen: zoals het Madeliefje. Dit plantje bloeit tegenwoordig bijna het hele jaar door! De naam die aan het Speenkruid gegeven is, spreekt voor zich. Het is een kruid met knollen in de vorm van speentjes, goed waar te nemen als je een plantje uitgraaft. Als het Speenkruid ergens staat, is bijna de hele bodem er mee bedekt. Zo ook in onze tuin. Dit (on)kruid staat overal. Maar het bloemetje van het Speenkruid maakt veel goed! Ik vind het altijd net een ster die straalt als

de zon.

Eigenlijk dacht ik dat de vele bloeiende wilde planten, die ik deze week al in de wegbermen aantrof, wel heel vroeg bloeiden dit jaar. Maar dat bleek een vooroordeel. Voor de biologielessen heb ik eens een dagboekje uit de natuur bijgehouden en uit aantekeningen van toen maak ik op dat verschillende kruiden ook dan in sommige jaren al in januari, februari bloeiden. En ik maar denken dat de natuur zo in de war is de laatste tijd!

Als de grassen en de kruiden in de berm in mei steeds hoger groeien, is een van de in de berm in bloeiende wilde planten van de meimaand, met flinke overloop in juni, het Fluitenkruid. Ja, er bloeien zelfs daarvan nu al enkele planten, maar tegen die tijd vormen de vele opgekomen planten van het Fluitenkruid een donzige deken van witte schermbloemen en fijn groen. Het kruid is in die tijd ook direct te herkennen aan zijn typische kruidige geur. Omdat de berm dan wit zijn van het Fluitenkruid draagt het kruid vanwege die schoonheid ook wel de naam Hollandse kant! Langs de wegbermen is het de eerst bloeiende soort van de Schermbloemenfamilie en is vaak in gezelschap van bloeiende Scherpe boterbloemen en Smeerwortels. De tussen de knopen van de hoofdstengel gelegen gedeelten kan je afsnijden waarna je, als je op een van de uiteinden blaast, een fluitend geluid voort kunt brengen, dus ook dit kruid heeft een toepasselijke naam.

Er is een tijd geweest dat de berm veelvuldig gemaaid werden met de klepelmaaier, soms wel vier tot vijf keer per

jaar. Men was er toen vooral van overtuigd dat het de verkeersveiligheid zou verhogen. Ook werden er in die tijd synthetische groeistoffen gebruikt om de ontwikkeling van kruiden te midden van de grassen een halt toe te roepen zodat onkruidzaden het boerenland niet zouden kunnen bereiken. Tenslotte zou een welig opgroeiende berm voor sommigen misschien aanleiding kunnen zijn om de berm als vuilnisvat te gebruiken. Tegenwoordig mogen synthetische groeistoffen niet meer worden gebruikt of bij grote uitzondering. Om de verkeersveiligheid te waarborgen wordt al eerder een strook berm van 1 à 1,5 m. gemaaid waar bermplankjes met reflectoren vrijgehouden moeten worden van hoog gras en kruiden en zullen de berm meestal een keer per jaar, bij voorkeur in het naseizoen, gemaaid worden. He-laas, heb ik begrepen uit de vorige Waardzegger, gebeurt het maaien van de berm nog vaak met de klepelmaaier, die grassen en kruiden vermaalt en niet afvoert zodat ze rottend op de bodem blijven liggen. Insecten en andere dieren, die in de grassen en kruiden hui-zen, kunnen zich niet snel genoeg uit de voeten maken als de klepelmaaier er aankomt en zullen vermalen worden. Waar natuurlijk beheerd wordt door het HWL en het maaisel dus afgevoerd wordt, ontdekken we met de plantenwerkgroep vaak bijzondere wilde plantensoorten.

BOOMFEESTDAG 2014: KIEZEN VOOR BOMEN

Arie Pieters

Verleden jaar was het slechts twee graden boven nul en kwamen er regelmatig natte sneeuwbuien voorbij. Hoe anders was het dit jaar tijdens de Nationale Boomfeestdag in de Hoeksche Waard: Een stralende lentezon en 's morgens vroeg al bijna elf graden. Ondermeer in Strijen en Binnenmaas (Heinenoord) ging de plaatselijke schooljeugd op pad om bomen te planten.

In 2014 worden op woensdag 19 maart de gemeenteraadsverkiezingen gehouden in plaats van de eerder geplande datum: 5 maart 2014. Dit is op de derde

woensdag in maart en dus traditioneel ook de dag van de Nationale Boomfeestdag. Vanwege de verkiezingen is de Boomfeestdag een week vervroegd, zodat op ludieke wijze bij de lokale overheid aandacht kan worden gevraagd voor bomen/Boomfeestdag in het gemeentelijk groenbeleid en op de jaarlijkse gemeentebegroting. Binnenmaas vierde Boomfeestdag ditmaal in Heinenoord. Om 10.00 gingen de leerlingen van OBS Het Anker en CBS De Regenboog samen met wethouder Joosten aan de slag. Er werden pal naast de school vier al flink uit de kluiten gewassen bomen geplant; twee walnoten en twee platanen. Vorig jaar sneuvelden tijdens een storm de oude wilgen, die bij het schoolplein stonden. Nu werden er dus walnoten en platanen geplant, omdat die een eindje verderop ook langs de dijk staan. Dat er vier bomen werden aangeplant was trouwens ook symbolisch. Er zijn namelijk vier instellingen in het gebouw gehuisvest; Het Anker, De Regenboog, De Spetters en peuterspeelzaal Hompeltje & Pompeltje. Na een goed kwartier had de enthousiaste jeugd in Heinenoord de

van de Stichting Nationale Boomfeestdag is kinderen op een fantasievolle en aansprekende wijze kennis, inzicht en begrip voor bomen bijbrengen. Dit gebeurt door ze te leren dat bomen een belangrijk onderdeel zijn van een duurzame leefomgeving en door ze te laten inzien dat ze zélf

klus geklaard.

Achttien bomen in Strijen

Ook in Strijen werd stevig werk gemaakt van de Boomfeestdag. In de omgeving van de Achterstraat en bij de Julianastraat, waar recent nieuwbouw werd gerealiseerd, werden achttien bomen geplant. De leerlingen van CBS Het Spui gingen daar samen met o.a. wethouder Van Tilborg aan de slag om bomen te planten. Met de nieuwe bomen moet dit deel van Strijen ook weer een stuk groener worden. De Boomfeestdag wordt dit jaar voor de 58ste keer gevierd in Nederland. Doelstelling

een bijdrage kunnen en moeten leveren aan een groene, leefbare en duurzame wereld. Jaarlijks doen inmiddels zo'n 115.000 kinderen mee aan de Boomfeestdag in bijna 80% van de gemeenten. Zij planten ruim 200.000 bomen oftewel 80 voetbalvelden.

ZOEK DE 7 VERSCHILLEN

Merijn van den Hoogenhoff

Al meer dan 20 jaar wordt er door HWL onderzoek gedaan naar zoogdieren in de Hoeksche Waard.

Dat gebeurt door het pluizen van braakballen, prooien van de kat en inventarisaties doormiddel van life traps (vallen waar de muizen in blijven leven) .

Bij dat braakbal onderzoek worden dan met enige regelmaat schedels gevonden van aardmuizen. Die aan de kiesvorm goed te herkennen zijn. Bij levend of door de kat gevangen woelmuizen is dat iets lastiger. Uiterlijk lijken de muizen namelijk heel veel op elkaar en is verkeerdt determineren snel gebeurd. Vandaar ook de titel van dit stukje. Zelfs deskundigen bevechten elkaar over foto's, of het wel of geen aardmuis / veldmuis is.

Misschien is het wel daarom dat er in de Hoeksche Waard nog nooit echt aardmuizen zijn aangetoond. Ja, in al die jaren zijn er ruim 140 schedels geplo-

zen, maar er kan niet voor 100% worden uitgesloten dat deze aardmuizen allemaal buiten de Hoeksche Waard zijn gevangen. Aannemelijk is dat niet, maar er is geen onomstotelijk bewijs.

Het is daarom dat ik u wil vragen om hulp. Ik zou het geweldig vinden als u of de kat een woelmuis vind die u zou willen inleveren bij één van onze bezoekerscentra. En dan graag met de datum en adres / plaats van de vondst. Wij kunnen dan de tanden bekijken en hopelijk eindelijk eens duidelijkheid geven over het wel of niet voorkomen van de aardmuis in de Hoeksche Waard.

Voor uw en ons plezier moet de woelmuis enigszins toonbaar en fris zijn en in ieder geval nog een kop hebben. Een aard- of veldmuis (zie ook de foto's) heeft een stompe kop en een heel kort staartje. Er zijn ook andere woelmuizen, maar daarvan is de staart een stuk langer (bij twijfel altijd meebrengen) .

Alvast bedankt voor de hulp.

HET DAK OP

Arie Pieters

In 's-Gravendeel heeft een paartje scholeksters daar echter helemaal geen moeite mee.

Sterker nog, ze broeden (blijkbaar naar tevredenheid) al tien jaar op het dak van de flats in de Vezelstraat en/of de v. Groningenstraat.

De eerste acht jaar werd het dak van de flats in de Vezelstraat uitgekozen.

De laatste twee jaar gaat de voorkeur echter uit naar de aangrenzende flat in de v. Groningenstraat. Het paar bevalt het blijkbaar prima, bovenop de drie verdiepingen hoge appartementen.

Met de Achterkreek, met inmiddels meer natuurlijk ingerichte oevers en een stuk weiland bijna 'naast de deur', is ook de voedselvoorziening best goed 'geregeld'. En van katten of andere viervoetige 'roofdieren' heb je zo hoog uiteraard geen last. Maar helaas is nestelen op zulke hoogte ook gevaarlijk voor de jongen. Het gebeurde de afgelopen tien jaar dan ook meer dan eens dat

één van de kuikens van het dak viel en dat niet overleefde.... Maar eenmaal liep het ook anders af. Zeven jaar geleden plofte een scholekster-kuiken in een stukje plantsoen gevuld met zogenaamde 'bodembedekkers'. De stugge struikjes bleek een ideaal 'vangnet' en de geschrokken vogel overleefde zijn val zonder 'veerscheuren'. Nadat hij een trapenhuis was ingevlucht werd hij weer gevangen en door de schrijver van dit artikel en een buurman weer op het dak gezet. Twee weken later vloog hij gelukkig 'gewoon' uit....

Excursies

Datum	Tijd	Thema / waar	Verzamelpunt
22 juni (zondag)		HWL doet mee aan landelijke Slootjesdagen	zie tzt website/media
22 juni (zondag)	19.30 - 21.30	Midzomeravondwandeling in Ambachtsheerlijkheid	Verzamelpunt nog onbekend (zie tzt website/media)
17 juli (donderdag)	19.00 - 21.00	Bloemenranden bekijken in de polder	Locatie nog onbekend (zie tzt website/media)
2 augustus (zaterdag)	13.00 - 15.00	Tuinvlindertelling in de tuin van het Nationaal Landschap Centrum	NLC Veerweg 1 3281 LX Numansdorp
31 augustus (zondag)	11.00 - 14.00	Rondje polder Groot Koninkrijk	Parkeerterrein Nieuwlandse Bos en Mijlbos. Vanuit Puttershoek bereikbaar via de Molendijk en linksaf slaan ter hoogte van Molendijk 67 3295 LD
22 september 2014.	20.00 - ?? Lezing	Spreker: Jan Putters van het Rotterdams Havenbedrijf. Onderwerp: Natuur in het Rotterdamse Havengebied.	NBC Klein Profijt Zalm-pad 11 3261 MD Oud-Beijerland

Kijk voor meer en de meest recente informatie op www.hwl.nl

Kosten standaardexcursie: € 2 leden, € 3 niet-leden, € 1 kinderen t/m 12 jaar

PRIKBORD

Veel gezochte email-adressen.

redactie@hwl.nl:

voor inzenden van berichten, artikelen en foto's en uw vragen over het HWL-kwartaalblad Waardzegger

webredactie@hwl.nl:

voor inzenden van *nieuwsberichten* + foto voor de website en (desgewenst) de media en de abonnees van persberichten.
voor al uw vragen over artikelen en rubrieken van de website www.hwl.nl

agenda@hwl.nl:

voor inzenden van *aankondigingen* van activiteiten + foto voor de website, de media en de abonnees van persberichten.

ledenadministratie@hwl.nl:

voor het opgeven van nieuwe leden, adreswijzigingen, e.d.

arrangementen@hwl.nl

Voor een leuk uitje met bedrijven, familie of andere grote groepen.

NIEUWS UIT DE WINKELS

Ria Vermeulen, winkelmedewerkster

Als u wel eens op Klein Profijt komt, heeft u vast wel de stoelen gezien, die bij de open haard staan.

Deze stoelen, die ook buiten gebruikt kunnen worden, zijn gemaakt door mensen met een beperking bij Groenvoorziening Buitenmolen, een onderdeel van Gemiva. Wat u misschien niet wist, is dat deze stoelen ook te koop zijn. Zij zijn bij ons te bestellen voor het luttele

bedrag van € 60,- per stuk.

Ook het model voor de kinderen, dat in de winkel staat, is te bestellen voor maar € 40,-.

Natuurlijk hoort daar dan een tafel bij. Die kan in principe in iedere maat geleverd worden maar daar krijgt u eerst, bij opgave van de maten, een prijsopgave van.

Als u één of meer stoelen of tafels wilt bestellen, kunt u dat doorgeven aan de winkeldames of de barmedewerker. We laten u dan zo snel mogelijk weten wanneer u de bestelling kunt verwachten.

Alle bestellingen worden thuis afgeleverd! (gratis in de Hoeksche Waard)

Fotoproducten

Print uw mooiste momenten direct op kunstglas, kunststof, metaal of hout. De fotoproducten zijn ook buiten geschikt. Zo kunnen uw foto's binnen aan de wand maar bijvoorbeeld ook in uw tuin schitteren.

Veel toepassingen met kunststof

Duurzame en krasvaste printproducten! Producten: labels, certificaten, menukaarten, placemats, posters, point-of-sale, banners, displays, lichtboxen, wanddecoratie, bewegwijzering, enz.

Zelfhechtende materialen

Quadraat print direct op zelfklevend vinyl met UV inkt waardoor de stickers voor binnen en buiten geschikt zijn. Ook zijn zelfhechtende materialen zonder lijm mogelijk, zoals Yupo Tako (zuignapjes principe), statisch papier en magneetfolie.

Direct printen op hout

Elk detail van het hout blijft zichtbaar! Producten: foto op hout, kaarten, winkelinrichting, kastwanden, kastdeuren, balies, tafelbladen, dienbladen, krukjes, wanddecoratie, enz.

Veelzijdig met UV printen

- Uitstekende afdrukkwaliteit
- Onbeperkt aantal materialen
- Tot 4 cm dik
- Harde & flexibele materialen
- Geschikt voor binnen en buiten
- Kleurecht door UV bestendigheid
- Vrije vormen mogelijk
- Witte inkt voor speciale effecten
- Voordeliger door direct printen op het materiaal

Hergebruik van meubelen is ook van deze tijd. Als de basis nog goed is, waarom zou u dan nieuw kopen?

Wij stofferen, restaureren alle soorten zitmeubelen en hebben diverse soorten meubelstoffen en verschillende soorten leer op voorraad. Vrijblijvend prijsopgave en altijd 3 jaar garantie.

Ophalen en terugbezorgen van uw meubelen doen wij met plezier en....

GRATIS in Zuid-Holland-Zuid

Om zelf te stofferen bestelt u de meubelstoffen via onze site

www.doehetzelfvoordeel.nl

Kom langs op de Oostdijk 187 in Oud-Beijerland of neem contact op via

www.dominikq.nl tel: 0186-621 430

Ruimte voor adressticker
Niet over de advertenties!

ecodesign
& RecycleART
RUBBISH DESIGN
ILLY LAMP
TasArt bags & more...
OERHOUT
VOGELHUISJES
CRADLE TO CRADLE

zonneladers
WakaWaka
power & light in one
LuminAID
Luci LED
camping
& outdoor

Gezond Schoon met
L'Arbre Vert
& ECOVER
ECOLABEL
schoonmaakproducten
wasmiddel
eco shampoo
& conditioner

Ecomondo is het meest complete online verkooppunt van ecologische verzorgings- was- en schoonmaak- producten van het grootste ecomerk in Frankrijk: l'Arbre Vert

De webwinkel met eco, bio, fair trade en duurzame producten

eco
mondo
voor een mooiere wereld

dopper.

Zelf uw bestelling afhalen in 's-Gravendeel is mogelijk | Tel. 010 - 466 69 52

www.ecomondo.nl